

POSUDEK DIPLOMNÍ PRÁCE

Jan Šimek, Kriminalita na Říčansku ve 2. polovině 17. století. Praha, PedFUK, 2006.

Stran 78 a obrazové přílohy.

Práce autora představuje dobře promyšlený pokus o analýzu nevšedního pramene, kterými jsou dvě úřední knihy poddanského města Říčan z let 1667-1680. Autor se ke zpracování tématu připravil důkladným studiem literatury právně-historického směru reprezentované hlavně pracemi Jaroslava Pánka a Evy Procházkové. Dokázal z nich vytěžit vše podstatné, aplikovat tyto hlavní skutečnosti na dosud nezpracované říčanské prameny. Je překvapující, že přes existenci nejméně dvojího zpracování říčanských dějin nebyly příslušné knihy podrobeny detailnějšímu odbornému rozboru.

Oceňuji, že diplomant nepominul ani tituly, které se zabývají v míře zatím naprosto nedostatečné diplomatikou českých městských knih pobělohorského období. Znalosti získané v této oblasti autor rozvinul na základě vlastní diplomatické analýzy obou zkoumaných úředních pramenů. Výkladu o obou manuálech přitom předchází kapitola líčící hospodářské-demografické poměry ve východním zázemí Prahy – také tato část práce je psána se znalostí věci.

Nejpodstatnější část práce však tvoří hutná kapitola čtvrtá. Zde autor shrnuje hlavní údaje o kriminalitě a jejím postihu na Říčansku v době, kdy ještě nebyly plně likvidovány katastrofální dopady třicetileté války. Autor rekonstruuje řadu zajímavých epizod z každodenního života příměstské venkovské oblasti a jejího soužití s vrchností resp. pozoruhodného, zcela převažujícího přístupu vrchnosti k trestání-netrestání provinilých poddaných.

Výklad působí velmi plastickým dojmem – v každém případě by jeho cenu jistě zvýšil i rozbor analogických zápisů z pozdějšího období. Autorem vybrané doklady proložené častými citacemi pramene a vlastními komentáři přesahují v řadě případů úzký právně-historický rámeček směrem ke zkoumání mentalit jednotlivých vrstev venkovského obyvatelstva včetně neusedlých jedinců. Vítaným doplňkem práce jsou jak grafy zařazené přímo v textu, tak i

závěrečná obrazová příloha. Oceňuji také desetistránkový přehled použité literatury naznačující široký znalostní rámec, který umožnil autorovi zpracování tohoto pramene.

Více pozornosti snad bylo možno věnovat zpracování např. topografických aspektů případů zaznamenaných v obou knihách, např. pokud jde o sledování posunů části obyvatel na říčanské panství z jiných částí středních Čech nebo i ze vzdálenějších regionů. Autor se však pravděpodobně chystá v rámci podrobnějšího zpracování přihlédnout i k těmto ukázkám.

Předkládaná práce patří mezi velmi kvalitní a prokazuje nepochybnou připravenosti autora věnovat se profesionální historické práci. Text zasluhuje, aby po určitých úpravách byl publikován. Doporučuji proto práci s potěšením k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou „výborně“.

V Praze 8. května 2006

dr. Bohdan Zilynskij